

Vymezení kvalitativního výzkumu

PSY 118, PSY474 Metodologie psychologie (kvalitativní přístup)

Přednáška 1

Obsah přednášky – téma 1

- 1. Vymezení kvalitativního výzkumu, srovnání s kvantitativním přístupem k výzkumu**
 - 2. Znaky kvalitativního výzkumu**
 - 3. Předpoklady: ontologický, epistemologický, axiologický, rétorický, metodologický**
 - 4. Verze kvalitativního přístupu – stručný přehled**
 - 5. Disciplinovaný přístup k výzkumu**
 - 6. Etika výzkumu**
-

Vymezení kvalitativního výzkumu

■ Interpretativní a naturalistický přístup

- studium jevů v přirozených podmínkách s cílem konstruovat smysl nebo interpretovat významy participantů (Denzin, Lincolnová)
- "jakýkoliv výzkum, jehož výsledků se nedosahuje pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace" (Strauss - Corbinová, 1999),
- "nenumerické šetření a interpretace sociální reality" (Disman, 1993, str. 285)

■ Cíl

= porozumět zkoumanému jevu a jeho souvislostem

Znaky kvalitativního výzkumu

- 1. Zaměření na významy participantů (***)**
 - 2. Přirozené prostředí jako zdroj dat (***)**
 - 3. Zahuštěný popis (thick description) (**)**
 - 4. Interpretační přístup – reflexe (***)**
 - 5. Analýza je induktivní, pozornost je věnována jednotlivostem (**)**
 - 6. Data jsou sebrána jako slova nebo obrazy**
 - 7. Málo případů, hodně proměnných (**)**
 - 8. Výstupy jako proces spíše než produkty (**)**
 - 9. Užití expresivního jazyka ve zprávě (*)**
 - 10. Přístupy: biografické životní historie, fenomenologie, zakotvená teorie, etnografie, případová studie (**)**
-

Předpoklady

1. **Ontologický:** co je skutečnost?
2. **Epistemologický:** jaký je vztah mezi výzkumníkem a tím, co má být zkoumáno?
3. **Axiologický:** jaká je role hodnot?
4. **Rétorický:** jaký je jazyk výzkumu?
5. **Metodologický:** co je výzkumný proces?

Vypovídají o pojetí zkušenosti, času, jazyka, osobní účasti, postavení výzkumníka

Verze kvalitativního přístupu

- a. Fenomenologický výzkum***
 - b. Zakotvená teorie***
 - c. Případová studie***
 - d. Narativní výzkum***
 - e. Etnografický výzkum***
-

Etika kvalitativního výzkumu

- Nedevalvovat participanty
 - Sponzoři
 - Nevystavovat participanty nebezpečí
 - informovaný souhlas
 - právo kdykoliv odstoupit z výzkumu
 - právo klást otázky a mít přístup k výsledkům
 - respekt vůči místu, kde se výzkum koná
 - informace, které mohou poškodit
 - anonymita
 - uchování dat
 - validizace participantem
 - jazyk zprávy z výzkumu
 - zkreslení, vytěsnění informací, atd.
-

Interaktivní model: komponenty kvalitativního výzkumu

■ Smysl

■ PROČ?

■ Konceptuální kontext

■ CO VŠECHNO?

■ Výzkumné otázky

■ CO KONKRÉTNĚ?

■ Metody

■ JAK?

■ Validita

■ JAK DŮVĚRYHODNĚ?

Sekvenční modely

Garbage Can Model I

- **teorie**
- **metody**
- **východiska**
- **řešení**

Garbage Can Model II

- **rozhodování**
 - **problémy**
 - **jevy**
 - **osobní zájem výzkumníka**
-